

Przykładowe zestawy egzaminacyjne ilustrują stopień złożoności zadań i pytań testowych. Wskazane w zadaniach rozwiązania są rozwiązaniami wyłącznie ramowymi. Rozwiązania –co do zasady –powinny uwzględniać założenia podane w zadaniu, jednak mogą być one przez kandydata dookreślone lub skomentowane, jeśli uzna taką potrzebę. Na dzień egzaminu obowiązujący jest zakres wiedzy aktualnej, odpowiadającej zagadnieniom wyspecyfikowanym dla danego egzaminu w obowiązującej uchwale Krajowej Rady Biegłych Rewidentów. Przygotowując się do egzaminów, publikowane zadania należy więc wykorzystywać odpowiednio, pamiętając jednocześnie o tym, że nie wyczerpują one bogatej literatury przedmiotu.

BLOK TEMATYCZNY I

Pytania testowe

1. Wykazana w aktywach bilansu wartość poszczególnych grup składników aktywów wynika z ich wartości księgowej, skorygowanej między innymi o:
 - a) utworzone rezerwy na podatek odroczony,
 - b) **dotychczas dokonane odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe oraz odpisy aktualizujące, w tym również z tytułu trwałej utraty wartości składników aktywów trwałych,**
 - c) odpisy aktualizujące wartość zobowiązań.
2. Zgodnie z ustawą o rachunkowości, jeżeli w myśl odrębnych przepisów w ciągu roku dokonywane są odpisy z wyniku finansowego bieżącego roku obrotowego, to należy je wykazać w bilansie jako składnik:
 - a) **Kapitału własnego,**
 - b) Zobowiązań długoterminowych,
 - c) Zobowiązań krótkoterminowych.
3. Według ustawy o rachunkowości zakładowy fundusz świadczeń socjalnych oraz inne fundusze tworzone na podstawie odrębnych przepisów, niezaliczone do kapitałów (funduszy) własnych, wykazuje się w pasywach bilansu w grupie zobowiązań jako:
 - a) **fundusze specjalne,**
 - b) zobowiązania wobec pozostałych jednostek,
 - c) zobowiązania wobec pozostałych jednostek, w których jednostka posiada zaangażowanie w kapitale.
4. Wartość początkowa i dotychczas dokonane od środków trwałych odpisy umorzeniowe:
 - a) ulegają obowiązkowo corocznej aktualizacji wyceny,
 - b) **moga, na podstawie odrębnych przepisów prawa, ulegać aktualizacji wyceny,**
 - c) nie mogą ulegać aktualizacji wyceny w żadnym przypadku.
5. Jeżeli nie można wiarygodnie oszacować okresu ekonomicznej użyteczności rezultatów zakończonych prac rozwojowych, to:
 - a) zabronione jest dokonywanie odpisów od tych prac,
 - b) **okres dokonywania odpisów nie może przekraczać 5 lat,**
 - c) okres dokonywania odpisów musi być równy okresowi określonemu przez przepisy podatkowe dla tego środka trwałego.
6. Odpisy aktualizujące wartość rzeczowych składników aktywów obrotowych dokonane w związku z utratą ich wartości oraz wynikające z wyceny według cen sprzedaży netto zamiast według kosztów wytworzenia:
 - a) odnosi się na kapitał z aktualizacji wyceny,
 - b) zalicza się do kosztów rodzajowych,
 - c) **zalicza się do pozostałych kosztów operacyjnych.**
7. W wyniku finansowym jednostki innej niż mikro należy uwzględnić wszystkie:
 - a) wydatki dokonane w danym roku obrotowym,
 - b) pozostałe przychody operacyjne i zyski nadzwyczajne,
 - c) **poniesione pozostałe koszty operacyjne.**
8. Wartość różnych co do rodzaju przychodów i związanych z nimi kosztów w spółce komandytowo-akcyjnej:
 - a) **ustala się oddzielnie,**
 - b) może podlegać kompensacie, jeżeli jednostka wskazała taką możliwość w swojej polityce rachunkowości,
 - c) w każdym przypadku podlega kompensacie.

9. Dokumentację przyjętych zasad (politykę) rachunkowości w danej jednostce ustala:
- wpisany w Krajowym Rejestrze Sądowym członek zarządu, któremu przysługuje prawo do samodzielnego reprezentowania spraw jednostki,
 - główny księgowy,
 - kierownik jednostki.**
10. W sprawach nieuregulowanych przepisami ustawy, przyjmując zasady (politykę) rachunkowości jednostka:
- może stosować własne rozwiązania zatwierdzone przez głównego księgowego jednostki,
 - musi stosować rozwiązania przewidziane w MSR,
 - może stosować krajowe standardy rachunkowości, a w przypadku braku odpowiedniego krajowego standardu może stosować MSR.**
11. Dokumentację przyjętego sposobu prowadzenia rachunkowości przechowuje się:
- przez okres nie krótszy niż rok od upływu jej ważności,
 - trwale,
 - przez okres nie krótszy od 5 lat od upływu jej ważności.**
12. Jednostka gospodarcza powinna ująć w treści zasad (polityki) rachunkowości uregulowania dotyczące:
- sposobu przeprowadzania kontroli poszczególnych obszarów funkcjonowania jednostki przez komórkę kontroli wewnętrznej, w tym poszczególne obowiązki osób wchodzących w skład tej komórki,
 - zasad prowadzenia ksiąg pomocniczych,**
 - zasad i kryteriów wyboru podmiotu do badania sprawozdania finansowego.
13. Sprawozdanie finansowe spółki z o.o., będącej jednostką mikro, podpisuje:
- główny księgowy oraz zarząd,
 - osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych oraz zarząd,**
 - osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych oraz osoba wpisana w rejestrze sądowym jako reprezentująca sprawę jednostki.
14. W rachunku przepływów pieniężnych, wpływy ze zbycia krótkoterminowych aktywów finansowych, prezentowane są w ramach działalności:
- operacyjnej,
 - inwestycyjnej (lokacyjnej),**
 - finansowej.
15. W rachunku przepływów pieniężnych, w ramach wydatków z działalności inwestycyjnej (lokacyjnej), prezentuje się:
- spłaty kredytów i pożyczek,
 - udzielone pożyczki długoterminowe,**
 - podatki i opłaty o charakterze publiczno – prawnym.
16. W uproszczonym rachunku zysków i strat spółki z o.o., będącej jednostką mikro, kategoria kosztów „podatki i opłaty”:
- nie jest uwzględniona w sumie kosztów podstawowej działalności operacyjnej,
 - jest uwzględniona w pozycji „Pozostałe koszty”,**
 - jest uwzględniona odpowiednio w wartości pozycji nadwyżka przychodów nad kosztami lub kosztów nad przychodami.
17. W bilansie spółki jawnej osób fizycznych, której organ zatwierdzający podjął decyzję o stosowaniu przez tę spółkę wybranych uproszczeń dla jednostek małych, jej aktywa prezentowane są według zasady:
- wzrastającej wymagalności,
 - wzrastającej płynności,**
 - wzrastającej ostrożności.

18. W aktywach jednostki kompletna prezentacja składników obejmuje:
- aktywa trwałe i aktywa obrotowe,
 - aktywa trwałe, aktywa obrotowe, rozliczenia międzyokresowe,
 - aktywa trwałe, aktywa obrotowe, należne wpłaty na kapitał (fundusz) podstawowy, udziały (akcje) własne.**
19. W kapitale własnym jest prezentowana:
- wartość wyemitowanych obligacji,
 - kwota będąca efektem przeszacowania aktywów trwałych,**
 - wartość zakupionych akcji/udziałów własnych.
20. W przypadku jednostek mikro, obowiązkowej, odrębnej prezentacji w bilansie nie podlegają:
- środki trwałe,
 - inwestycje długoterminowe,**
 - zapasy.

Zadania sytuacyjne

Zadanie 1

Założenia:

Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe „MIRO” Mirosław Kowalski prowadzi sprzedaż różnego rodzaju komponentów i ulepszaczy do produkcji wyrobów cukierniczych i piekarniczych. W związku z rosnącą sprzedażą od nowego roku obrotowego pan Mirosław Kowalski powinien prowadzić rachunkowość swojego przedsiębiorstwa zgodnie z przepisami ustawy o rachunkowości. W związku z tym sporządzono inwentarz na dzień 31.12.20XX r., który przedstawia się następująco:

Lp.	Pozycja	Wartość w zł
1.	Środki pieniężne w kasie	1.800
2.	Budynek mieszczący się przy ulicy Przemysłowej 5 w Radomiu	800.000
3.	Dotychczasowe umorzenie budynku przy ulicy Przemysłowej	32.000
4.	Kredyt udzielony przez Bank Spółdzielczy (w tym do spłaty w ciągu najbliższego roku pozostaje 60.000 zł)	2.000.000
5.	Należności z tytułu dostaw i usług od piekarni „Na Skraju” o okresie spłaty do 12 miesięcy	44.000
6.	Należności z tytułu dostaw i usług od cukierni „Pyszna” o okresie spłaty do 12 miesięcy	77.000
7.	Należności od Zakładów Piekarskich w Skaryszewie o okresie spłaty do 12 miesięcy	430.000
8.	Towary w magazynie:	
a)	cukier	360.000
b)	ulepszacz VX	740.000
c)	spulchniacz AB	570.000
d)	barwniki	165.000
9.	Program komputerowy służący do obsługi mieszalników spożywczych	133.000
10.	Umorzenie programu komputerowego	16.000
11.	Mieszalnik środków spożywczych	320.000
12.	Umorzenie mieszalnika	20.000
13.	Weksel własny wystawiony dla Zakładów Przemysłu Spożywczego w Jedlińsku z terminem wykupu za 2 miesiące	100.000
14.	Zobowiązanie wobec dostawcy PHU Cukrownia o okresie wymagalności do 12 miesięcy	252.000
15.	Zobowiązanie wobec dostawcy Zakładów Przemysłu Chemicznego „Ulepszacz” o okresie wymagalności do 12 miesięcy	130.000
16.	Nowy budynek magazynu towarów (budowa jest w trakcie realizacji)	315.000

Wszystkie powyższe dane wyceniono według zasad określonych w ustawie o rachunkowości oraz zostały potwierdzone ich inwentaryzacją.

Dyspozycja:

Na podstawie sporządzonego inwentarza należy w podanej tabeli sporządzić bilans otwarcia na dzień 01.01.20XX +1 r. (forma przewidziana dla jednostki małej), przyjmując założenie, że Przedsiębiorstwo w 20XX r. nie poniosło straty i nie osiągnęło zysku.

Rozwiązanie wzorcowe:

Bilans na 01.01.20XX+1
Przedsiębiorstwo Handlowo – Usługowe „MIRO” Mirosław Kowalski

Lp.	AKTYWA	BO na 01.01.	Lp.	PASYWA	BO na 01.01.
A.	Aktywa trwałe	1.500.000	A.	Kapitał (fundusz) własny	1.405.800
I.	Wartości niematerialne i prawne	117.000	I.	Kapitał (fundusz) podstawowy	1.405.800
II.	Rzeczowe aktywa , w tym:	1.383.000	II.	Kapitał (fundusz) zapasowy, w tym:	
-	środki trwałe	1.068.000	-	nadwyżka wartości sprzedaży (wartości emisyjnej) nad wartością nominalną udziałów (akcji)	
-	Środki trwałe w budowie	315.000	III.	Kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, w tym:	
III.	Należności długoterminowe		-	z tytułu aktualizacji wartości godziwej	
IV.	Inwestycje długoterminowe, w tym:		IV.	Pozostałe kapitały (fundusze) rezerwowe	
-	nieruchomości		V.	Zysk (strata) z lat ubiegłych	
-	długoterminowe aktywa finansowe		VI	Zysk (strata) netto	
V.	Długoterminowe rozliczenia międzyokresowe		VII	Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego(wielkość ujemna)	
B.	Aktywa obrotowe	2.387.800	B.	Zobowiązania i rezerwy na zobowiązania	2.482.000
I.	Zapasy	1.835.000	I.	Rezerwy na zobowiązania, w tym:	
II.	Należności krótkoterminowe, w tym:	551.000	-	rezerwa na świadczenia emerytalne i podobne	
a)	z tytułu dostaw i usług, w tym:	551.000	II.	Zobowiązania długoterminowe, w tym:	1.940.000
-	do 12 miesięcy	551.000	a)	z tytułu kredytów i pożyczek	1.940.000
-	powyżej 12 miesięcy		III.	Zobowiązania krótkoterminowe, w tym:	542.000
III.	Inwestycje krótkoterminowe, w tym:	1.800	a)	z tytułu kredytów i pożyczek	60.000
a)	krótkoterminowe aktywa finansowe, w tym:	1.800	b)	z tytułu dostaw i usług, w tym:	382.000
-	środki pieniężne w kasie i na rachunkach	1.800	-	do 12 miesięcy	382.000
IV.	Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe		-	powyżej 12 miesięcy	
C.	Należne wpłaty na kapitał (fundusz) podstawowy		c)	fundusze specjalne	
D.	Udziały (akcje) własne		IV.	Rozliczenia międzyokresowe	
	AKTYWA razem	3.887.800		PASYWA razem	3.887.800

Zadanie 2*Założenia:*

W przedsiębiorstwie produkcyjnym ASC Sp. z o.o. (czynny podatnik VAT, produkującym artykuły sanitarne), pozycje umożliwiające ustalenie wyniku finansowego kształtowały się na dzień 31.10.2019 r. następująco:

Lp	Przychody i koszty	Kwota w zł
1	koszty według rodzaju	100.000
2	zmiana stanu produktów (zwiększenie)	500
3	koszt wytworzenia sprzedanych produktów	50.000
4	przychody netto ze sprzedaży produktów	120.000
5	pozostałe koszty operacyjne	12.000
6	pozostałe przychody operacyjne	8.000
7	koszty finansowe	5.000
8	przychody finansowe	3.000
9	koszty sprzedaży	9.500
10	koszty ogólnego zarządu	40.000

W okresie ostatnich dwóch miesięcy 2019 r. miały miejsce następujące zdarzenia gospodarcze:

Lp	Data	Treść zdarzenia gospodarczego	Kwota w zł
1	15.11.2019	otrzymano na rachunek bieżący karę umowną od kontrahenta	2.000
2	15.11.2019	w wyniku pożaru poniesiono stratę w środkach trwałych	10.000
3	01.12.2019	otrzymano odszkodowanie od ubezpieczyciela z tytułu poniesionej straty w środkach trwałych	8.000
4	02.12.2019	otrzymano fakturę za koszty szkolenia pracowników Zarządu na kwotę brutto 3.690 zł (w tym VAT 23%), którą opłacono w dniu 16.12.2019 r. (szkolenie odbyło się w listopadzie 2019 r.)
5	12.12.2019	zapłacono odsetki od kredytów bankowych	500
	20.12.2019	wysłano zamówienie na zakup 200 szt. materiałów po cenie jednostkowej 18 zł/szt.	3.600

Spółka prowadzi ewidencję kosztów działalności operacyjnej zarówno w układzie rodzajowym jak i funkcjonalnym (kalkulacyjnym). Rokiem obrotowym ASC Sp. z o.o. jest rok kalendarzowy. Stawka podatku CIT wynosi 19% (liczona od wyniku brutto).

Dyspozycje:

Na podstawie powyższych danych proszę w tabeli nr 1 skorygować przychody i koszty o skutki zdarzeń gospodarczych, które wystąpiły w listopadzie i grudniu 2019 r., a w tabeli nr 2 ustalić wynik finansowy za 2019 r. w obu wariantach: kalkulacyjnym i porównawczym.

Rozwiązanie wzorcowe:

Tabela 1

Lp.	Przychody i koszty	Kwota w zł	Korekty +/-	Kwota po korektach
1	koszty według rodzaju	100.000	+ 3.000	103.000
2	zmiana stanu produktów (zwiększenie)	500		
3	koszt wytworzenia sprzedanych produktów	50.000		
4	przychody netto ze sprzedaży produktów	120.000		
5	pozostałe koszty operacyjne	12.000	+ 10.000	22.000
6	pozostałe przychody operacyjne	8.000	+ 2 000 + 8.000	18.000
7	koszty finansowe	5.000	+ 500	5.500
8	przychody finansowe	3.000		
9	koszty sprzedaży	9.500		
10	koszty ogólnego zarządu	40.000	+ 3.000	43.000

Tabela 2

Wariant kalkulacyjny		Wariant porównawczy	
Wyszczególnienie	Kwota (w zł)	Wyszczególnienie	Kwota (w zł)
Przychody netto ze sprzedaży produktów	120.000	Przychody ze sprzedaży produktów	120.000
Koszt wytworzenia sprzedanych produktów	50.000	Zmiana stanu produktów (zwiększenie)	500
		Koszty według rodzaju	103.000
Zysk (strata) brutto ze sprzedaży	70.000		
Koszty sprzedaży	9.500		
Koszty ogólnego zarządu	43.000		
Zysk (strata) ze sprzedaży	17.500	Zysk (strata) ze sprzedaży	17.500
Pozostałe przychody operacyjne	18.000	Pozostałe przychody operacyjne	18.000
Pozostałe koszty operacyjne	22.000	Pozostałe koszty operacyjne	22.000
Zysk (strata) z działalności operacyjnej	13.500	Zysk (strata) z działalności operacyjnej	13.500
Przychody finansowe	3.000	Przychody finansowe	3.000
Koszty finansowe	5.500	Koszty finansowe	5.500
Zysk (strata) brutto	11.000	Zysk (strata) brutto	11.000
Podatek dochodowy = 11.000 zł x 19%	2.090	Podatek dochodowy = 11.000 zł x 19%	2.090
Zysk (strata) netto	8.910	Zysk (strata) netto	8.910

BLOK TEMATYCZNY II

Pytania testowe

1. Jednostka dokonała zakupu towarów opodatkowanych podatkiem VAT 23%, które zostały przyjęte do magazynu. Do dnia przyjęcia do magazynu jednostka nie otrzymała jednak faktury za towary. W związku z powyższym kierownik jednostki:
 - a) może zezwolić na wystawienie dowodu zastępczego,
 - b) **nie może zezwolić na wystawienie dowodu zastępczego,**
 - c) powinien zdecydować o skorygowaniu dowodu magazynowego.
2. Jednostka przyjmuje do magazynu produkty gotowe na podstawie:
 - a) faktury zakupu (FA),
 - b) odbioru towarów (WZ),
 - c) **przyjęcia wewnętrznego (PW).**
3. W dowodzie księgowym określenie stron (nazwy, adresy) dokonujących operacji gospodarczej:
 - a) **może zostać pominięte, jeżeli wynika to z odrębnych przepisów,**
 - b) nie może zostać pominięte,
 - c) może zostać pominięte, jeżeli tak zdecyduje kierownik jednostki.
4. Raport kasowy to przykład dowodu księgowego:
 - a) **zbiorczego,**
 - b) rozliczeniowego,
 - c) zastępczego.
5. Zgodnie z regulacjami ustawy o rachunkowości zapis księgowy powinien zawierać:
 - a) **datę dokonania operacji gospodarczej,**
 - b) datę dokonania zamówienia,
 - c) datę sprawdzenia dowodu księgowego.
6. Zapisów dotyczących operacji wyrażonych w walutach obcych dokonuje się w sposób umożliwiający ustalenie kwoty operacji w walucie:
 - a) wyłącznie polskiej,
 - b) wyłącznie obcej,
 - c) **polskiej i obcej.**
7. Zapis księgowy po stronie Dt konta „Pozostałe rozrachunki z pracownikami” może oznaczać:
 - a) naliczenie wynagrodzeń brutto,
 - b) **pobranie przez pracownika zaliczki na podróż służbową,**
 - c) spłatę przez pracownika raty pożyczki.
8. Księgowanie po stronie Dt na koncie „Materiały” może być dokonane na podstawie dokumentu potwierdzającego:
 - a) otrzymanie oferty od dostawcy,
 - b) opłacenie faktury pro-forma,
 - c) **przyjęcie materiałów do magazynu.**
9. Sumy kontrolne zestawienia obrotów i sald będą różne w przypadku błędu księgowego polegającego na:
 - a) zaksięgowaniu danej operacji gospodarczej na niewłaściwych kontach, ale zgodnie z zasadą podwójnego zapisu,
 - b) zaksięgowaniu tej samej operacji gospodarczej dwukrotnie,
 - c) **zaksięgowaniu operacji gospodarczej na dwóch różnych kontach, po tej samej stronie kont.**

10. Uznanie konta rozrachunków może nastąpić w wyniku:
 - a) zwiększenia należności,
 - b) zmniejszenia zobowiązań,
 - c) **zwiększenia zobowiązań.**
11. Konta analityczne powstają w wyniku:
 - a) łączenia kont,
 - b) **podziału poziomego kont,**
 - c) podziału pionowego kont.
12. Zapis operacji gospodarczej po stronie Ma (Ct, Credit) określa się:
 - a) **uznaniem konta,**
 - b) obciążeniem konta,
 - c) zapisem w ciężar konta.
13. Zapis operacji gospodarczej po stronie Wn (Dt, Debet) określa się:
 - a) uznaniem konta,
 - b) **obciążeniem konta,**
 - c) zapisem na dobro konta.
14. Saldo Ct konta „Rachunek bankowy” jest wykazywane w bilansie jako:
 - a) „Środki pieniężne w kasie i na rachunkach” ze znakiem plus,
 - b) „Środki pieniężne w kasie i na rachunkach” ze znakiem minus,
 - c) **„Zobowiązania krótkoterminowe” ze znakiem plus.**
15. Konto „Odpisy aktualizujące wartość krótkoterminowych aktywów finansowych” jest kontem:
 - a) wynikowym,
 - b) **korygującym,**
 - c) pozabilansowym.
16. Jeżeli jednostka prowadzi ewidencję materiałów w cenach zakupu, a koszty zakupu rozlicza w czasie, to saldo Dt konta „Rozliczenia międzyokresowe kosztów zakupu”:
 - a) jest wykazywane w aktywach bilansu jako „Krótkoterminowe rozliczenia międzyokresowe”,
 - b) jest wykazywane w pasywach bilansu jako „Rozliczenia międzyokresowe”,
 - c) **koryguje wartość materiałów wykazywanych w aktywach bilansu.**
17. Obroty Ct konta Kasa oznaczają:
 - a) stan gotówki w kasie na koniec okresu,
 - b) sumę wpłat gotówki do kasy w ciągu okresu,
 - c) **sumę wypłat gotówki z kasy w ciągu okresu.**
18. Konto „Rozrachunki z odbiorcami”:
 - a) wykazuje wyłącznie saldo Dt oznaczające należności od odbiorców,
 - b) wykazuje wyłącznie saldo Ct oznaczające zobowiązania wobec odbiorców,
 - c) **może wykazywać jednocześnie dwa salda (Dt i Ct).**
19. Kontem korygującym w podziale pionowym jest konto:
 - a) Odpisy z zysku netto w ciągu roku obrotowego,
 - b) **Odpisy z tytułu trwałej utraty środków trwałych,**
 - c) Odpisy na Zakładowy Fundusz Świadczeń Socjalnych.
20. W jednostce małej konta ksiąg pomocniczych prowadzone są:
 - a) dobrowolnie dla konta wartości niematerialne i prawne,
 - b) obligatoryjnie dla istotnych składników pasywów,
 - c) **obligatoryjnie dla istotnych składników aktywów.**

Zadania sytuacyjne

Zadanie 1

Założenia:

Pani Anna Kowalska jest w trakcie uczenia się prawa bilansowego i otrzymała następujące zadanie do rozwiązania:

Spółka z o.o. prowadzi hurtową działalność handlową w branży spożywczej. Zgodnie z zapisami polityki rachunkowości obowiązującej w przedsiębiorstwie jednostka ewidencjonuje koszty działalności operacyjnej w układzie rodzajowym. W grudniu 20XX roku miały miejsce zdarzenia gospodarcze, które zostały przedstawione w tabeli poniżej.

Dyspozycje:

- Oceń czy Pani Anna prawidłowo rozwiązała zadanie z rachunkowości. Ocena powinna obejmować przyporządkowanie operacji przedstawionych w tabeli do odpowiednich składników aktywów i pasywów oraz wskazanie czy dana operacja zmienia sumę bilansową.
- W razie stwierdzenia błędu w rozwiązaniu wskazać prawidłową odpowiedź wypełniając wiersz poniżej

Rozwiązanie wzorcowe:

Lp.	Operacja gospodarcza	Składnik aktywów lub pasywów		Wpływ na sumę bilansową (wzrost, spadek, bez zmian)	Rozwiązanie prawidłowe? Wpisać: TAK lub NIE
		zwiększenie	zmniejszenie		
1.	Przeznaczono zysk netto na zwiększenie kapitału zapasowego	Kapitał zapasowy	Zysk netto	bez zmian	TAK
		-	-	-	x
2.	Uregulowano zobowiązanie wobec dostawcy wystawiając weksel własny	Środki pieniężne	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	spadek	NIE
		Zobowiązania wekslowe	Zobowiązania z tytułu dostaw i usług	bez zmian	x
3.	Otrzymano wpłatę należności od odbiorcy towarów na rachunek bankowy	Towary	Środki pieniężne	spadek	NIE
		Środki pieniężne	Należności krótkoterminowe	bez zmian	x

Teoria i zasady rachunkowości

4.	Wypłacono pracownikowi z kasy zaliczkę na zakup materiałów biurowych	Zobowiązania wobec pracowników	Środki pieniężne w kasie	spadek	NIE
		Należności krótkoterminowe	Środki pieniężne w kasie	bez zmian	x
5.	Zakupiono z odroczonym terminem płatności i przyjęto do magazynu materiały produkcyjne	Materiały	Należności krótkoterminowe	wzrost	NIE
		Materiały Zobowiązania krótkoterminowe	-	wzrost	x
6.	Pobrano środki pieniężne z rachunku bankowego do kasy spółki	Środki pieniężne w kasie	Środki pieniężne na rachunku bankowym	bez zmian	TAK
		-	-	-	x
7.	Wpłacono pracownikom wynagrodzenia z tytułu umów o pracę	Zobowiązania krótkoterminowe	Środki pieniężne	wzrost	NIE
		-	Zobowiązania krótkoterminowe Środki pieniężne	spadek	x
8.	Wniesiono aport do innej spółki w postaci środków trwałych (na pokrycie objętych udziałów)	Należności krótkoterminowe	Środki trwałe	wzrost	NIE
		Inwestycje długoterminowe	Środki trwałe	bez zmian	x

Zadanie 2*Założenia:*

W jednostce gospodarczej wystąpiły następujące operacje związane ze zmianami w stanie aktywów trwałych.

1.	Otrzymano w formie darowizny środek trwały – samochód osobowy o wartości rynkowej 60 000 zł
2.	Sprzedano środek trwały (urządzenie chłodnicze) o wartości początkowej 15 000 zł i dotychczasowym umorzeniu 12 000 zł. Wystawiono fakturę sprzedaży na kwotę 4 000 zł + VAT wg stawki 23%. Otrzymano fakturę za transport urządzenia do nabywcy na kwotę netto 300 zł, VAT 23%
3.	Zakupiono grunt, którego jednostka nie zamierza użytkować na własne potrzeby ani sprzedać w najbliższym czasie. Za grunt zapłacono z rachunku bieżącego 70 000 zł
4.	Przekazano z rachunku bankowego do biura maklerskiego środki pieniężne na zakup trzyletnich obligacji skarbowych – 15 000 zł
5.	Otrzymano potwierdzenie zakupu obligacji skarbowych – 15 000 zł
6.	Ustalono miesięczną amortyzację samochodu osobowego 1 000 zł (ująć jako koszt wg rodzaju)
7.	Ustalono kwotę przychodów dotyczących otrzymanej darowizny samochodu osobowego, przypadających na bieżący miesiąc 1 000 zł
8.	Sprzedano akcje obce traktowane jako inwestycje krótkoterminowe: a) Wartość w cenie nabycia 3 000 zł b) Wartość w cenie sprzedaży 3 600 zł (WB)
9.	Ujawniono nadwyżkę środka trwałego wycenionego na kwotę 32 000 zł

Fragment z wykazu kont księgi głównej jest następujący:

010	Środki trwałe	247	Rozliczenie nadwyżek
031	Długoterminowe inwestycje finansowe	249	Pozostałe rozrachunki
032	Długoterminowe inwestycje niefinansowe	400	Amortyzacja
070	Umorzenie środków trwałych	750	Przychody finansowe
131	Rachunek bieżący	751	Koszty finansowe
141	Krótkoterminowe aktywa finansowe	760	Pozostałe przychody operacyjne
201	Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami	761	Pozostałe koszty operacyjne
222	VAT należny	840	Rozliczenia międzyokresowe przychodów
223	VAT naliczony		

Dyspozycje:

W podanej tabeli uzupełnić treść operacji wynikających z założeń oraz dokonać ich dekretacji, wykorzystując podane numery kont księgi głównej.

Rozwiązanie wzorcowe:

Lp.	Treść operacji	Wartość operacji	Dekretacja	
			Wn	Ma
1.	Otrzymanie darowizny w postaci środka trwałego	60 000	010	840
2.	a) przeniesienie dotychczasowego umorzenia	12 000	070	010
	b) wyksięgowanie nieumorzonej wartości środka	3 000	761	010
	c) faktura za sprzedany środek trwały: - netto - VAT - brutto	4 000		760
		920		222
		4 920	249/201	
	d) faktura za transport urządzenia: - netto - VAT - brutto	300	761	
69		223		
369			249	
3.	Zakup gruntu (cele inwestycyjne)	70 000	032	131
4.	Przekazanie środków na zakup obligacji	15 000	249	131
5.	Potwierdzony zakup obligacji trzyletnich	15 000	031	249/201
6.	Miesięczna amortyzacja środków trwałych	1 000	400	070
7.	Rozliczenie przychodów związanych z otrzymaną darowizną	1 000	840	760
8.	a) wyksięgowanie sprzedanych akcji	3 000	751	141
	b) przychód ze sprzedaży akcji	3 600	131	750
9.	Ujawnienie nadwyżki	32 000	010	247

Zadanie 3

Założenia:

Spółka z. o.o. jest producentem opakowań z tworzyw sztucznych, które produkowane są na masową skalę. Zgodnie z zasadami (polityką) rachunkowości spółka ta prowadzi ewidencję kosztów zarówno w układzie rodzajowym jak i kalkulacyjnym.

Spółka stosuje między innymi następujące symbole i nazwy kont księgi głównej:

Nr konta	Nazwa konta	Nr konta	Nazwa konta
200	Rozrachunki z odbiorcami	500	Produkcja podstawowa
201	Rozrachunki z dostawcami	520	Koszty wydziałowe
220	VAT należny	540	Koszty sprzedaży
221	VAT naliczony	550	Koszty zarządu
230	Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń	580	Rozliczenie produkcji
310	Materiały	600	Wyroby gotowe
402	Zużycie materiałów	620	Odchylenia od cen ewidencyjnych wyrobów gotowych
405	Wynagrodzenia	700	Przychody ze sprzedaży produktów
490	Rozliczenie kosztów rodzajowych	701	Koszt wytworzenia sprzedanych produktów

Dyspozycje:

1. Zaksięgować operacje gospodarcze zestawione w tabeli, przy zastosowaniu numerów kont, określonych w treści zadania.
2. Określić wartość produkcji w toku.

Rozwiązanie wzorcowe:

Ad. 1

Lp.	Treść operacji gospodarczej	Kwota	Dt	Ct
1.	Zakupiono granulat potrzebny do produkcji opakowań, który przyjęto do magazynu materiałów. Wraz z dostawą otrzymano fakturę VAT ze stawką 23%	246.000 46.000 200.000	221 310	201
2.	Wydano z magazynu materiały potrzebne do procesu produkcyjnego opakowań. Zgodnie z rozdzielnikiem kosztów 80% wydanych materiałów obciąża bezpośrednie koszty produkcji, a 20% koszty wydziałowe	120.000 96.000 24.000	402 500 520	310 490 490
3.	Zaksięgowano listę płac za bieżący miesiąc. Koszty wynagrodzeń obciążają: - koszty bezpośrednie produkcji 46.000, - koszty wydziałowe 8.000, - koszty sprzedaży 32.000 - koszty zarządu 50.000	136.000 46.000 8.000 32.000 50.000	405 500 520 540 550	230 490 490 490 490
4.	Przesięgowano koszty wydziałowe na koszty produkcji podstawowej	32.000	500	520
5.	Wyprodukowano 100.000 szt. Opakowań, które przyjęto do magazynu wyrobów gotowych po planowanym koszcie wytworzenia wynoszącym 1,5 zł/szt.	150.000	600	580
6.	Skalkulowano i zaksięgowano rzeczywisty koszt wytworzenia, który wynosi 1,4 zł/szt.	140.000	580	500
7.	Zaksięgowano odchylenia od cen ewidencyjnych produktów gotowych	10.000	580	620
8.	Wydano w związku ze sprzedażą 75.000 szt. Wyrobów gotowych.	112.500	701	600
9.	Wystawiono fakturę VAT ze stawką 23%. Cena sprzedaży netto to 2 zł/szt.	184.500 34.500 150.000	200	220 700
10.	Rozliczono odchylenia przypadające na sprzedane wyroby gotowe	7.500	620	701

Ad. 2

Wartość produkcji w toku = Saldo konta 500 = $(96.000+46.000+32.000-140.000)=$ **34.000 zł**

BLOK TEMATYCZNY III

Pytania testowe

1. Przepisów ustawy o rachunkowości **nie** stosuje się do mających siedzibę lub miejsce sprawowania zarządu na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej:
 - a) wszystkich spółek osobowych działających na podstawie ustawy Kodeks spółek handlowych,
 - b) spółek kapitałowych w organizacji,
 - c) **Skarbu Państwa.**

2. Jeżeli jednostka rozpoczęła działalność w pierwszej połowie przyjętego roku obrotowego, to:
 - a) może księgi rachunkowe i sprawozdanie finansowe za ten okres połączyć z księgami rachunkowymi i sprawozdaniem finansowym za rok następny, jeżeli postanowienie takie zawarto w zasadach (polityce) rachunkowości,
 - b) **nie może ksiąg rachunkowych i sprawozdania finansowego za ten okres połączyć z księgami rachunkowymi i sprawozdaniem finansowym za rok następny,**
 - c) może księgi rachunkowe i sprawozdanie finansowe za ten okres połączyć z księgami rachunkowymi i sprawozdaniem finansowym za rok następny, jeżeli postanowienie takie zawarto w statucie lub umowie.

3. Dzień bilansowy to dzień:
 - a) **na który jednostka sporządza sprawozdanie finansowe,**
 - b) sporządzenia sprawozdania finansowego,
 - c) zatwierdzenia sprawozdania finansowego.

4. Jednostka może zmienić dotychczas stosowane rozwiązania na inne przewidziane ustawą o rachunkowości:
 - a) **w ciągu roku obrotowego, ale ze skutkiem od pierwszego dnia roku obrotowego,**
 - b) tylko od pierwszego dnia roku obrotowego,
 - c) od następnego dnia po dniu zatwierdzenia sprawozdania finansowego.

5. Jeżeli jednostka prowadzi księgi rachunkowe przy użyciu komputera, to zgodnie z ustawą o rachunkowości dokumentacja opisująca przyjęte zasady (politykę) rachunkowości powinna zawierać m.in.:
 - a) **wykaz zbiorów tworzących księgi rachunkowe na komputerowych nośnikach danych z określeniem ich struktury, wzajemnych powiązań oraz ich funkcji w organizacji całości ksiąg rachunkowych i w procesach przetwarzania danych,**
 - b) opis systemu przetwarzania danych oraz dane identyfikujące administratora systemu komputerowego oraz numer licencji,
 - c) poświadczenie (certifikat) zgodności stosowanego oprogramowania z ustawą o rachunkowości.

6. Konta ksiąg pomocniczych należy obowiązkowo prowadzić dla:
 - a) **kosztów i istotnych dla jednostki składników aktywów,**
 - b) inwestycji w aktywa finansowe,
 - c) kapitałów własnych.

7. Za równoważne z wydrukiem ksiąg rachunkowych uważa się:
 - a) przeniesienie treści ksiąg rachunkowych na informatyczny nośnik danych umożliwiający ich wydrukowanie w okresie nie krótszym niż 5 lat licząc od dnia następującego po zatwierdzeniu sprawozdania finansowego za rok obrotowy,
 - b) **przeniesienie treści ksiąg rachunkowych na informatyczny nośnik danych zapewniający trwałość zapisu informacji przez czas nie krótszy niż 5 lat licząc od początku roku następującego po roku obrotowym,**
 - c) przeniesienie treści ksiąg rachunkowych na informatyczny nośnik danych zapewniający trwałość zapisu informacji przez czas nie krótszy niż 1 rok licząc od początku roku następującego po roku obrotowym.

8. Księgi rachunkowe otwiera się w ciągu 15 dni od dnia:
- rozpoczęcia działalności,**
 - kończącego rok obrotowy,
 - poprzedzającego zmianę formy prawnej.
9. Spółka jawna Neptun prowadziła księgi rachunkowe. Decyzją właścicieli, spółka jawna Neptun została 28.06.2020 r. przekształcona w spółkę komandytową spółkę z ograniczoną odpowiedzialnością Neptun. Księgi rachunkowe spółki jawnej:
- moga być na dzień przekształcenia zamknięte i otwarte na dzień rozpoczęcia działalności jako spółka komandytowa spółka z ograniczoną odpowiedzialnością,**
 - muszą być zamknięte i otwarte na dzień przekształcenia,
 - muszą być zamknięte – jeżeli taką decyzję wyda Szef Krajowej Administracji Skarbowej.
10. Na ostatni dzień roku obrotowego zobowiązania z tytułu dostaw i usług:
- są inwentaryzowane metodą weryfikacji,**
 - są inwentaryzowane metodą potwierdzenia sald,
 - nie podlegają obowiązkowi inwentaryzacji.
11. Powstałe w wyniku inwentaryzacji, przeprowadzonej w dniu 10.01.20XXr., według stanu na ostatni dzień roku obrotowego 20XX-1, niedobory materiałów, należy rozliczyć w księgach rachunkowych roku:
- 20XX-1,**
 - 20XX,
 - 20XX-1 albo 20XX w zależności kiedy powstanie wiarygodne (zgodnie z zasadą rzetelnego i jasnego obrazu) wyjaśnienie przyczyny powstania niedoboru.
12. Niedobory, które po wyjaśnieniu przyczyn ich powstania, uznano za niezawinione w ramach norm i limitów, rozliczane są:
- w ciężar pozostałych kosztów operacyjnych,
 - w ciężar kosztów działalności operacyjnej,**
 - na dobro kosztów działalności operacyjnej.
13. Przy wycenie kompensaty niedoborów z nadwyżkami, brana jest pod uwagę:
- mniejsza ilość i niższa cena,**
 - większa ilość i wyższa cena,
 - mniejsza ilość i wyższa cena.
14. Inwentaryzację środków pieniężnych w kasie walutowej, zgodnie z ustawą o rachunkowości, należy:
- przeprowadzić ostatniego dnia każdego kwartału roku obrotowego,
 - przeprowadzić ostatniego dnia roku obrotowego,**
 - rozpocząć nie wcześniej niż 3 miesiące przed końcem roku obrotowego, a zakończyć do 15 dnia następnego roku obrotowego
15. Na ostatni dzień roku obrotowego, bez możliwości przesunięcia terminu, należy przeprowadzić inwentaryzację m.in.:
- produktów gotowych i półproduktów,
 - środków pieniężnych w kasie i produktów w toku,**
 - zapasów drewna w jednostkach prowadzących gospodarkę leśną.
16. Jednostka odpisuje wartość materiałów w koszty w momencie ich zakupu. Termin i częstotliwość inwentaryzacji materiałów uważa się za dotrzymane, jeżeli:
- inwentaryzacja materiałów zostanie przeprowadzona na ostatni dzień roku obrotowego,**
 - inwentaryzację materiałów rozpoczęto nie wcześniej niż 3 miesiące przed końcem roku obrotowego, a zakończono do 15 dnia następnego roku,
 - w tym przypadku inwentaryzacja materiałów nie musi być przeprowadzana.

17. Inwentaryzacja drogą potwierdzenia sald przeprowadzana jest m.in. w przypadku:
- należności spornych i wątpliwych,
 - należności z tytułu dostaw i usług od osób fizycznych nieprowadzących ksiąg rachunkowych,
 - papierów wartościowych w formie zdematerializowanej.**
18. Jednostka świadcząca usługi składowania, przechowująca zapasy towarów należące do innych podmiotów gospodarczych:
- nie przeprowadza inwentaryzacji tych towarów drogą spisu z natury.**
 - obejmuje towary, będące własnością innych jednostek, inwentaryzacją drogą porównania danych ksiąg rachunkowych z odpowiednimi dokumentami,
 - ma obowiązek powiadomienia jednostek, będących właścicielami składowanych towarów o wyniku inwentaryzacji.
19. Jednostka, której rok obrotowy jest rokiem kalendarzowym, ma obowiązek przeprowadzić inwentaryzację rozrachunków z pracownikami:
- na 31 grudnia drogą pisemnego potwierdzenia salda należności i zobowiązań,
 - drogą weryfikacji salda należności i zobowiązań na podstawie odpowiednich dokumentów,**
 - w ostatnim kwartale bieżącego roku obrotowego drogą spisu z natury.
20. W przypadku połączenia spółki akcyjnej „A” ze spółką z o.o. „B” i utworzenia nowo zawiązanej spółki akcyjnej „C”, inwentaryzacja aktywów:
- powinna zostać przeprowadzona wyłącznie w spółce „A”,
 - powinna zostać przeprowadzona zarówno w spółce „A”, jak i w spółce „B”,**
 - może nie być przeprowadzana w obu spółkach, jeżeli strony w drodze pisemnej umowy odstąpią od przeprowadzania inwentaryzacji.

Zadania sytuacyjne

Zadanie 1

Założenia:

Spółka z o.o. prowadzi działalność handlową, jest podatnikiem VAT, dokonującym wyłącznie sprzedaży opodatkowanej stawką 23%. W polityce rachunkowości określono, że ewidencja towarów jest prowadzona w cenie zakupu, a koszty zakupu obciążają w całości koszty bieżącego okresu. Rozchody towarów wyceniane są zgodnie z metodą „pierwsze przyszło, pierwsze wyszło”. Zgodnie z polityką rachunkowości na towary nierotujące powyżej roku jednostka tworzy odpisy aktualizujące w pełnej wysokości. Jednostka stosuje wyłącznie układ rodzajowy kosztów. Do ewidencji operacji gospodarczych związanych z zakupem towarów wykorzystywane jest konto „Rozliczenie zakupu towarów”.

1 grudnia 20XX r. jednostka posiadała zapas 40 szt. towarów w cenie zakupu 500 zł/szt. W miesiącu grudniu zakupiono i przyjęto do magazynu 10 szt. towarów w jednostkowej cenie zakupu 500 zł/szt. (+23% VAT). Otrzymano także fakturę od firmy transportowej za dostarczenie towarów, wystawioną na kwotę netto 300 zł (+23% VAT). Następnie sprzedano i wydano z magazynu 15 szt. towarów. Cena sprzedaży ustalona jest metodą „od sta” (metoda „koszt plus”), a przyjęta marża wynosi 10%. Podczas inwentaryzacji przeprowadzonej 31.12.20XX r. stwierdzono niedobór 5 szt. towarów. W dniu 10.01.20XX+1r. kierownik jednostki podjął decyzję o przypisaniu wartości niedoboru w cenie, po której przyjęto towary do ewidencji, magazynierowi jako osobie materialnie odpowiedzialnej za stan towarów w magazynie (pracownik wyraził zgodę na pokrycie niedoboru). Na ostatni dzień roku obrotowego dokonano odpisu aktualizującego wartość 20 szt. towarów, zalegających w magazynie powyżej 365 dni.

Dyspozycje:

Biorąc pod uwagę stan początkowy konta „Towary” oraz treść pozostałych założeń, należy:

- 1) Do wymienionych operacji gospodarczych podać dowody księgowe, na podstawie których powinny zostać dokonane zapisy księgowe w księgach roku 20XX.
- 2) Obliczyć i wpisać do tabeli wartość każdej operacji oraz jej dekretację. Podając dekretację operacji należy wpisać w odpowiednie kolumny tabeli powszechnie stosowane nazwy kont (a nie ich symbole).
- 3) Obliczyć wartość towarów do wykazania w bilansie na koniec roku 20XX.

Rozwiązanie wzorcowe:**Ad. 1, 2**

Lp.	Treść operacji	Dowód księgowy	Kwota	Dt	Ct
1.	Faktura za zakupione towary	Fa	5.000 1.150 6.150	Rozliczenie zakupu towarów VAT naliczony	Rozrachunki z dostawcami
2.	Przyjęcie towarów do magazynu	Pz	5.000	Towary	Rozliczenie zakupu towarów
3.	Transport towarów	Fa	300 69 369	Usługi obce VAT naliczony	- Rozrachunki z dostawcami
4.	Faktura za sprzedane towary	Fa	8.250 1.897,5 10.147,5	Rozrachunki z odbiorcami	Przychody ze sprzedaży towarów VAT należny -
5.	Wydanie towarów z magazynu	Wz	7.500	Wartość sprzedanych towarów	Towary
6.	Stwierdzenie niedoboru towarów	PK	2.500	Rozliczenie niedoborów	Towary
7.	Przypisanie niedoboru osobie materialnie odpowiedzialnej	PK	2.500	Pozostałe rozrachunki z pracownikami	Rozliczenie niedoborów
8.	Utworzenie odpisu aktualizującego wartość towarów	PK	10.000	Pozostałe koszty operacyjne	Odpisy aktualizujące wartość towarów

Ad. 3

Wartość towarów w bilansie na dzień 31.12.20XX r.:

$$20\ 000 + 5\ 000 - 7\ 500 - 2\ 500 - 10\ 000 = \mathbf{5.000}$$

Zadanie 2

Założenia:

Spółka z o.o. jest producentem obuwia i zgodnie z polityką rachunkowości prowadzi ewidencję kosztów działalności operacyjnej zarówno w układzie rodzajowym jak i kalkulacyjnym.

Spółka stosuje między innymi następujące symbole i nazwy kont księgi głównej:

Nr konta	Nazwa konta	Nr konta	Nazwa konta
010	Środki trwałe	409	Pozostałe koszty rodzajowe
070	Umorzenie środków trwałych	490	Rozliczenie kosztów rodzajowych
131	Rachunek bieżący	520	Koszty wydziałowe
201	Rozrachunki z dostawcami	540	Koszty sprzedaży
221	VAT naliczony	550	Koszty zarządu
230	Rozrachunki z tytułu wynagrodzeń	640	Rozliczenia międzyokresowe kosztów - czynne
249	Pozostałe rozrachunki	645	Rozliczenia międzyokresowe kosztów - bierne
401	Amortyzacja	760	Pozostałe przychody operacyjne
402	Zużycie materiałów	761	Pozostałe koszty operacyjne
403	Usługi obce	840	Rezerwy na zobowiązania
405	Wynagrodzenia	880	Rozliczenia międzyokresowe przychodów

Dyspozycja:

W grudniu 20XX roku, wystąpiły następujące operacje gospodarcze, które należy zadekretować, stosując powyższe numery kont przy założeniu, że spółka na kontach zespołu 4 i zespołu 5 ewidencjonuje koszty dotyczące bieżącego okresu.

Rozwiązanie wzorcowe:

Lp.	Treść zdarzenia gospodarczego	Kwota	Dt	Ct
1.	Otrzymano dotację na zakup maszyny produkcyjnej	120.000	131	880
2.	Naliczono amortyzację maszyny produkcyjnej sfinansowanej z dotacji. Będzie ona wykorzystywana do produkcji obuwia. Dokonano rozliczenia międzyokresowego przychodów	28.000 28.000 28.000	401 520 880	070 490 760
3.	Na podstawie polisy ubezpieczeniowej zaksięgowano zobowiązanie za ubezpieczenie majątku spółki na 12 miesięcy.	24.000	640	249
4.	Zaksięgowano odpis kosztów ubezpieczenia majątku za bieżący miesiąc.	2.000 2.000	409 550	640 490
5.	Na koniec roku obrotowego utworzono RMK bierne na przewidywaną wypłatę premii dla pracowników działu sprzedaży.	100.000	540	645
6.	Zaksięgowano listę płac pracowników administracji za bieżący miesiąc.	95.000 95.000	405 550	230 490
7.	Utworzono RMK bierne na koszty badania sprawozdania finansowego.	17.000	550	645
8.	Utworzono rezerwę na skutki toczącego się postępowania sądowego.	150.000	761	840
9.	Otrzymano prawomocny wyrok sądu informujący o korzystnym wyroku postępowania sądowego. Rozwiązano wcześniej utworzoną rezerwę	150.000	840	760